

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลองเพื่อมุ่งพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล ของนักศึกษาหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนในการวิจัยและการพัฒนา
5. การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
6. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 80 คน โดยมีลักษณะการเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ED516-105 เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ไม่เคยลงทะเบียนเรียนใน ED516-105 รายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษามาก่อน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แยกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่องการศึกษาทางไกล แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่องการศึกษาทางไกล แบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน

3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่องการศึกษาทางไกล แบบภาคสนาม จำนวน 30 คน

ระยะเวลาในการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ใช้เวลาในการทดลอง 12 ชั่วโมงเรียน ชั่วโมงเรียนละ 55 นาที สอน 4 ชั่วโมง / สัปดาห์ รวม 3 สัปดาห์

2. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีแบบแผนการวิจัยดังนี้ การวิจัยแบบกลุ่มเดี่ยวที่ทดลองเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบเนื้อหา ผู้วิจัยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) (จิตชนก เริงเขาวี, 2539:117)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

Group	Pretest	Treatment	Posttest
R	O ₁	X	O ₂

เมื่อ O₁R แทน การทดสอบก่อนเรียนภายในกลุ่มทดลอง

O₂R แทน การทดสอบหลังเรียนภายในกลุ่มทดลอง

X แทน การเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ

2.1.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล

2.2.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล

4. ขั้นตอนในการวิจัยและการพัฒนา

ในการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

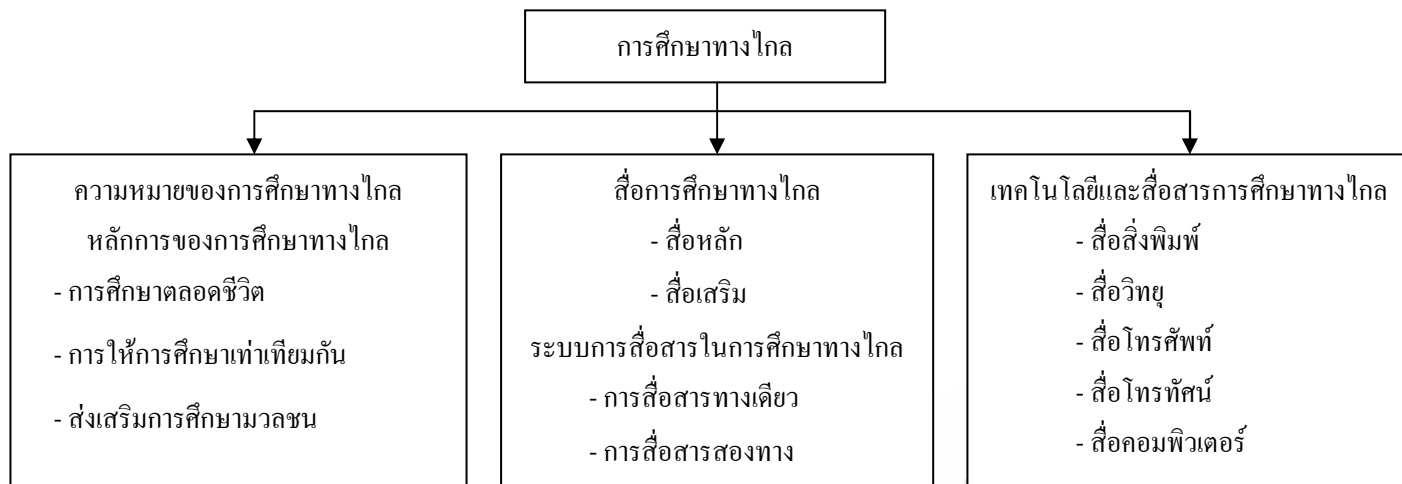
- 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
- 2 ศึกษารูปแบบและหลักการการสอน โดยการใช้รูปแบบผสมผสาน
- 3 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลักการ ทฤษฎี การสร้างบทเรียน และเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างบทเรียน
- 4 ศึกษาเอกสารประกอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัย อันได้แก่

1. แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา โดยศึกษาเอกสารการสร้างแบบประเมินคุณภาพสื่อ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาเอกสารการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ศึกษาเอกสารประกอบการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา

4.2 การเลือกเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล สำหรับนักศึกษาหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพอคม มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ประจำปีการศึกษา 2555
ประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การศึกษาทางไกล

4.3 วิเคราะห์เนื้อหาบทเรียน

4.3.1 กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์

การกำหนดเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ที่มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบทเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพอคม มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

4.3.2 วิเคราะห์ผู้เรียน

ผู้เรียนเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพอคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานหลายประการ ตามแนวความคิดของ บุญเรือง เนียมหอม (บุญเรือง เนียมหอม, 2540 : 64) มีความกระตือรือร้นสูง ชอบที่จะพูดคุยซักถามอาจารย์ผู้สอนนอกเวลาเรียน ผู้เรียนโดยส่วนใหญ่มีหน้าที่เป็นครู จึงมีคุณลักษณะของการอยากเรียนรู้ตลอดเวลา มีการค้นคว้าสิ่งใหม่ตลอดเวลา ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดในการออกแบบเพื่อให้ตอบสนองความต้องการและความสามารถของผู้เรียนทั้งในรูปแบบการเรียนรู้ มีการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมจากง่ายไปหายากเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอน ได้ใช้บทเรียนและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนทั้งในด้านกิจกรรม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเอง และระหว่าง

ผู้เรียนกับผู้สอน โดยการนำเทคนิคและรูปแบบการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งรูปแบบออนไลน์และรูปแบบของการบรรยาย และการทำกิจกรรมในชั้นเรียนอื่น ๆ

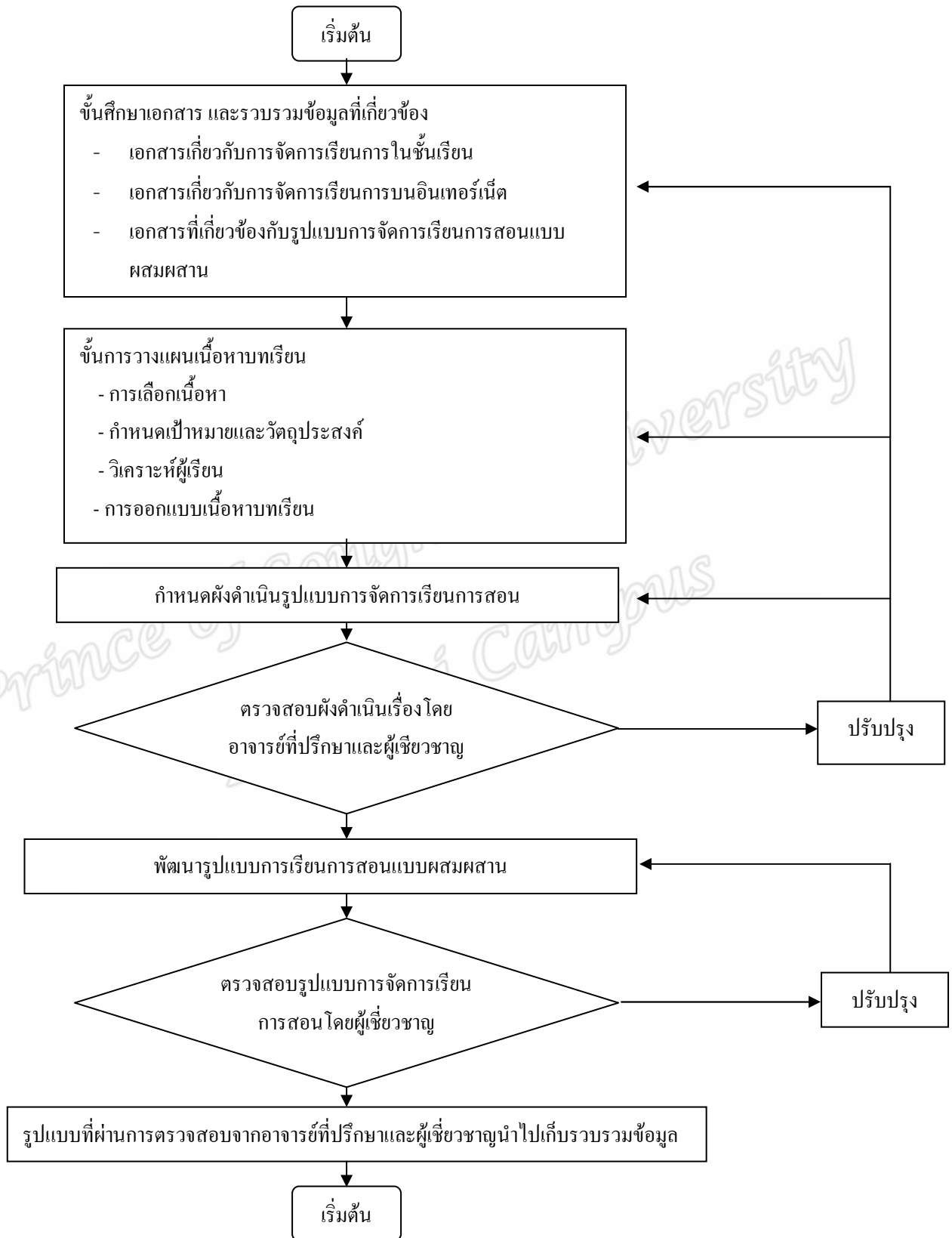
4.4 การออกแบบเนื้อหาบทเรียน เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมจึงออกแบบเนื้อหาบทเรียนประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม
2. การวางแผนวิธีการวัดผล
3. การออกแบบเนื้อหาการกำหนดคุณลักษณะวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอน
  - 3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
  - 3.2 ขั้นพัฒนาทักษะและการเรียนรู้
  - 3.3 ขั้นสรุปเนื้อหา
  - 3.4 การวัดและประเมินผลทางการเรียน

4.5 กำหนดผังดำเนินการเรียนการสอนตามรูปแบบผสมผสาน การกำหนดผังดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการผสมผสาน โดยการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบอภิปราย วิธีการสอนแบบร่วมมือ และวิธีการสอนแบบบรรยายในชั้นเรียน ในการใช้สื่อการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้ออกแบบหน้าจอในแต่ละหน้าจอดีตั้งแต่หน้าจอเริ่มต้น เมนูหลัก เนื้อหา แบบฝึกหัด แบบทดสอบ โดยกำหนดข้อความภาพประกอบ การมีปฏิสัมพันธ์ ทิศทางภายในบทเรียน นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา การใช้คำอธิบาย การเชื่อมโยงและเข้า ถึงข้อมูล ภาพที่ใช้ประกอบเนื้อหา เป็นต้น

4.6 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนบนบทเรียนบนอินเทอร์เน็ตเพื่อการจัดการศึกษา ด้วยบทเรียนออนไลน์ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปได้ดังแผนผังดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 4 ชุด ประกอบด้วย

1.รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลในข้อความ ภาพเคลื่อนไหว และสื่อผสมต่าง ๆ โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานมาเป็นพื้นฐานในการออกแบบบทเรียนในครั้งนี้ โดยเนื้อหาประกอบได้ด้วย

- 1 ความหมายของการศึกษาทางไกล
- 2.หลักการของการศึกษาทางไกล
- 3.สื่อการศึกษาทางไกล
- 4.ระบบการสื่อสารของการศึกษาทางไกล
- 5.เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทางไกล

2. แบบประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบประเมินที่สอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเครื่องมือในการทดลอง อันประกอบไปด้วย เนื้อหา การใช้ภาษา การใช้สื่อ เป็นต้น แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล

4.แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล

ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ สำหรับการวิจัย จำนวน 4 ชุด โดยมีกระบวนการในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

5.1.การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล

ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

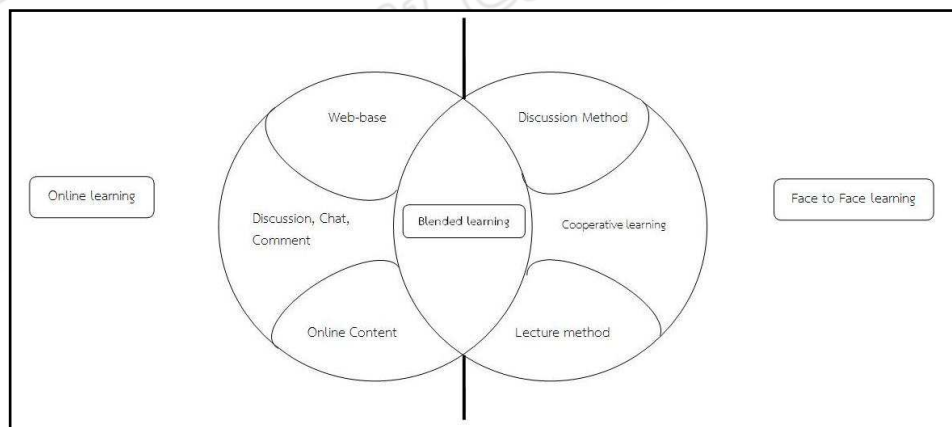
5.1.1.การวางแผนพัฒนารูปแบบเป็นการกำหนดลำดับขั้นตอนในการวิจัยโดยปรับใช้จากเอกสารและงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษา

5.1.2. การศึกษารูปแบบและหลักการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ซึ่งเป็นลักษณะการเรียนการสอนที่ผสมผสานกันระหว่างการเรียนการสอนออนไลน์กับการสอนแบบบรรยายในห้องเรียน โดยการนำลักษณะเด่นของของทั้งสองรูปแบบมาผสมรวมกันในการจัดการเรียนการสอน

5.1.3. วิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

5.1.4. พัฒนาและสร้างต้นแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

5.1.5. ตรวจสอบต้นแบบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินด้านการออกแบบการสอน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านหลักสูตรและการสอนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หลังจากนั้นนำผลการประเมินจากไปแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผลจากการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ปรากฏดังนี้

ภาพประกอบที่ 4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการทาง

5.1.6. ขั้นตอนทดสอบ Try Out เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มดังนี้ การทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน การทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน และทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อผิดพลาดและจุดบกพร่องของรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และเป็นการหาประสิทธิภาพ

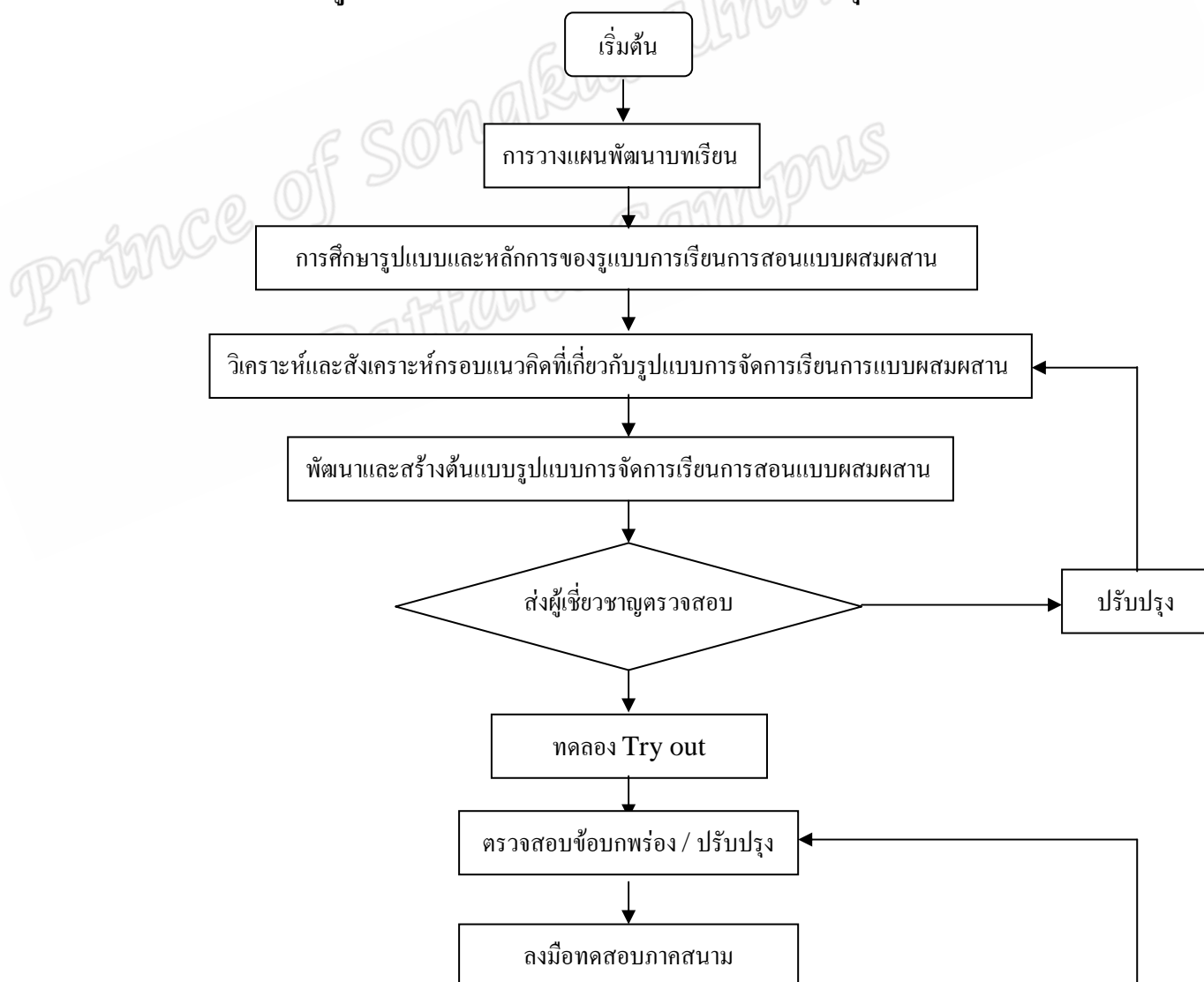

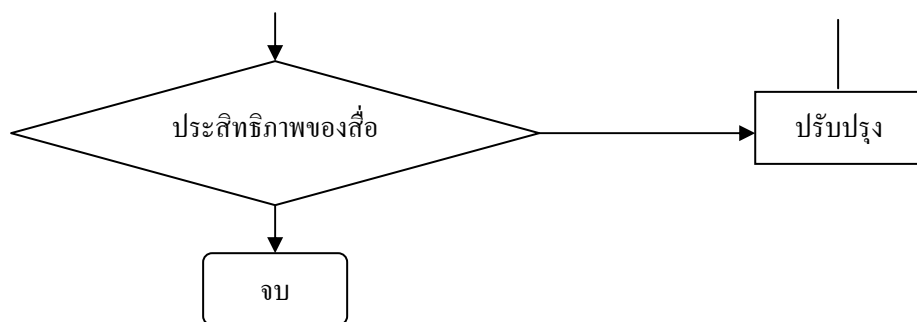
รูปแบบการเรียนที่เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ขั้นต้น ทำกิจกรรมแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตและจากแบบสอบถามความคิดเห็น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของบทเรียนก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.1.7. ขั้นตรวจสอบข้อบกพร่อง / ปรับปรุง เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบ ข้อบกพร่อง จากการที่ได้ดำเนินการทดสอบ Try out กับกลุ่มตัวอย่างก่อนการนำรูปแบบการเรียน ไปใช้จริง และปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ให้บทเรียนมีความครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

5.1.9. ขั้นลงมือทดสอบภาคสนามเป็นการทดลองในสภาวะการเรียนการสอนจริง กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา วิชาชีวพฤษฏ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน โดยการเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง

ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

5.2 การสร้างแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน จากผู้เชี่ยวชาญ

เป็นเครื่องมือที่ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาใช้ในการประเมินรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นให้มีความเหมาะสม และพร้อมที่จะนำไปทดลอง โดยขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีดังนี้

5.3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวข้องกับการประเมินสื่อการสอน

5.3.2 กำหนดคุณลักษณะในด้านต่างๆของสื่อที่ต้องการประเมิน โดยผู้วิจัยได้นำเอาเกณฑ์การประเมินคุณภาพสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษาของกรมวิชาการ (เขวาลักษณ์ เดียรณบรรจงและคณะ, 2544: 198-202) โดยเลือกข้อความที่มีความสอดคล้องกับการประเมินรูปแบบการเรียนการสอน เรื่องการศึกษาทางไกล

5.3.3 สร้างแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการประเมิน 5 ระดับ โดยให้ความสำคัญดังนี้

คุณภาพดีมาก	ให้	5 คะแนน
คุณภาพดี	ให้	4 คะแนน
คุณภาพปานกลาง	ให้	3 คะแนน
คุณภาพพอใช้	ให้	2 คะแนน
คุณภาพควรปรับปรุง	ให้	1 คะแนน

นำผลการประเมินที่สร้างเสร็จให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยเกณฑ์การยอมรับคุณภาพของบทเรียน เรื่อง การศึกษาทางไกล จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยคำถามแต่ละข้อ หากข้อใดได้ค่าเฉลี่ย "ดี" ถึง "ดีมาก" จึงจะยอมรับ นอกจากนั้นค่าเฉลี่ยรวมจะต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ "ดี" ซึ่งกำหนดค่าเฉลี่ยดังนี้ (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2533 : 138)

คะแนน 1.00-1.49	หมายถึง	คุณภาพควรปรับปรุงอย่างยิ่ง
คะแนน 1.50-2.49	หมายถึง	คุณภาพควรปรับปรุง

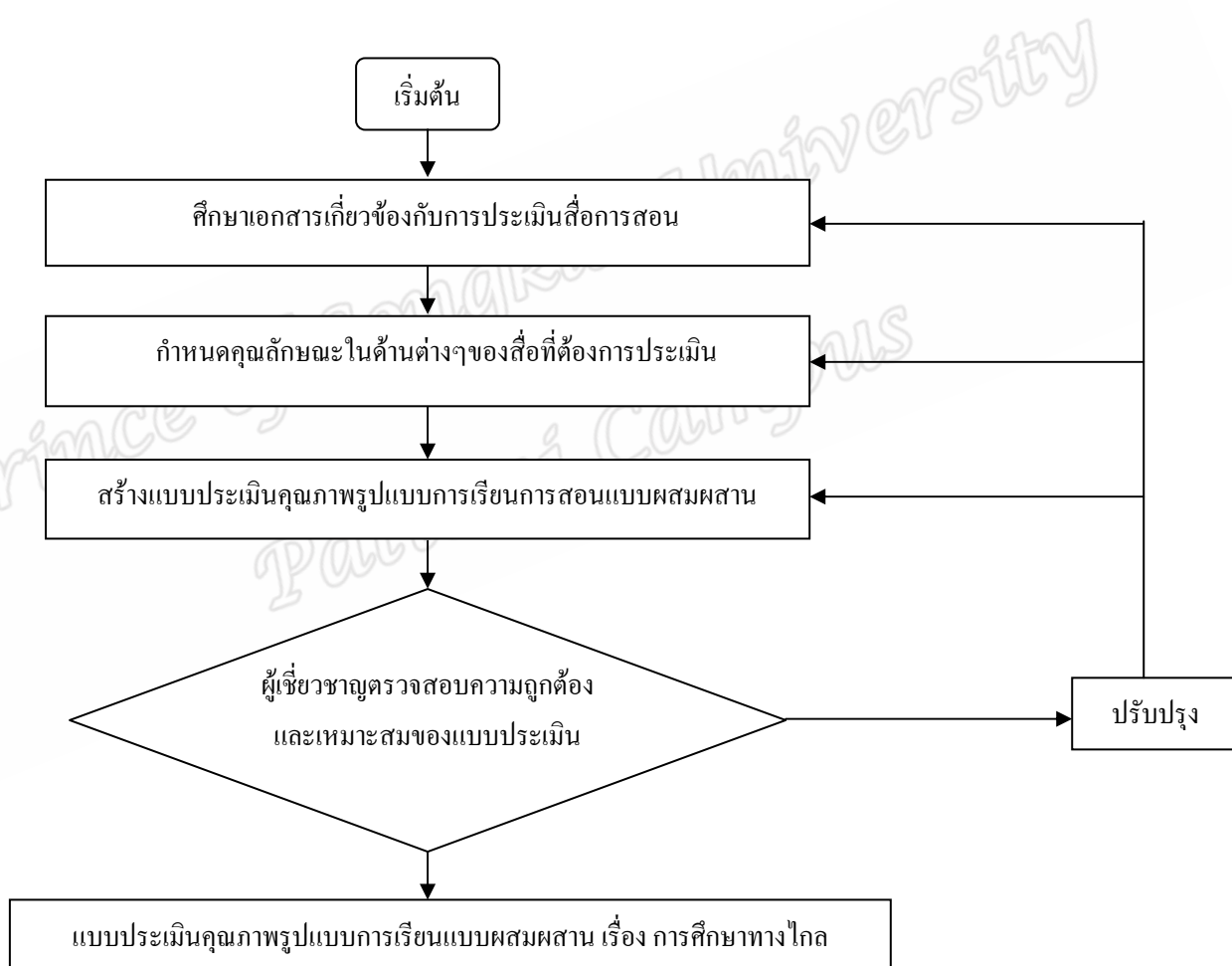
คะแนน 2.50-3.49 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 3.50-4.49 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับดี

คะแนน 4.50-5.00 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

5.3.4 เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการเรียน แล้วจึงนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพต่อไป

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เรื่อง การศึกษาทางไกล จากผู้เชี่ยวชาญ สามารถสรุปได้ดังแผนผังดังนี้

ภาพประกอบ 6 แผนผังขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียน เรื่อง การศึกษาทางไกล

5.3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ในรายวิชาเทคโนโลยี และนวัตกรรมการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

5.3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์จากหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ในรายวิชาเทคโนโลยีและ นวัตกรรมทางการศึกษา เรื่องการศึกษาทางไกล

2. ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ในรายวิชา เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล

3. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเขียนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็น ข้อสอบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก โดยให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรมที่กำหนดไว้

5.3.2 ขั้นตอนการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบทดสอบที่ สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนด แล้วนำ ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ตามวิธีการของโรวินเนลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1997) (อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2535 :60-61) โดยการให้คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญจะวิเคราะห์โดยใช้ตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (พวง รัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117)

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

2. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ที่ไม่เคยเรียนในรายวิชานี้มาก่อนจำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบให้คะแนน ในข้อที่ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน

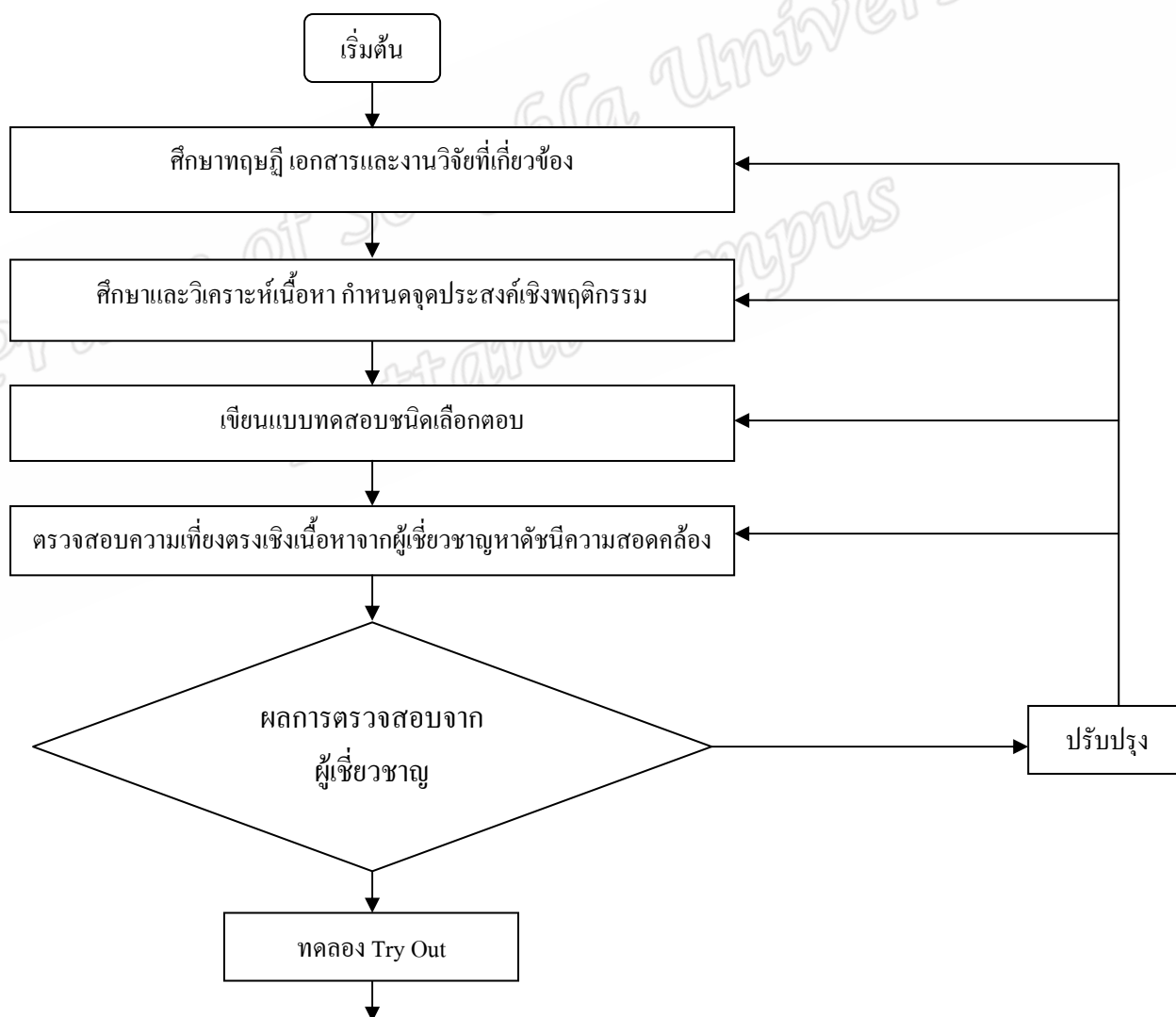
3. วิเคราะห์หาค่าความยาก (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อสอบแต่ละข้อ โดยนำผลการทดสอบของนักศึกษามาตรวจสอบให้คะแนน โดยตอบถูกให้ 1

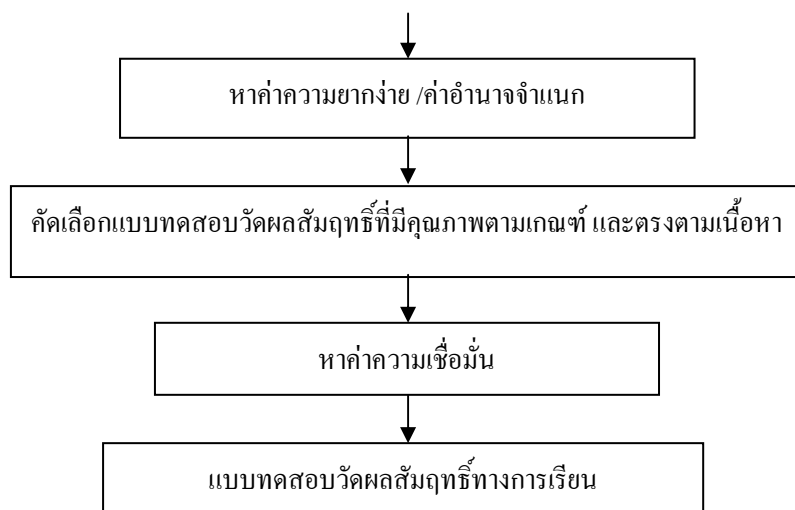
คะแนนตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน และมีค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 129-130)

4. คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกแล้ว ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์และตรงตามเนื้อหา เพื่อนำมาเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

5. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นต้องมีค่ามากกว่า 0.70 จึงจะเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อมั่นเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ไพโรจน์ ตีระชนากุล 2546 : 170)

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การศึกษาทางไกล สามารถสรุปได้ดังแผนผังดังนี้

ภาพประกอบ 7 แผนผังการขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การศึกษาทางไกล

5.4 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.4.1 ศึกษาเอกสารประกอบการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

5.4.2 กำหนดข้อคำถามด้านความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

5.4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจให้ครอบคลุมข้อบ่งชี้ที่กำหนดโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามระดับของลิเคิร์ต (Likert) (อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540:107) เป็นเกณฑ์

พึงพอใจมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	ให้	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ให้	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	ให้	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

โดยเกณฑ์ยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยคำถามแต่ละข้อหากข้อใดที่มีค่าเฉลี่ย “พึงพอใจมาก” ถึง “พึงพอใจมากที่สุด” จึงจะถือว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจด้วยในคำถามนั้น ๆ ซึ่งกำหนดค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535:162)

คะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

คะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

คะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

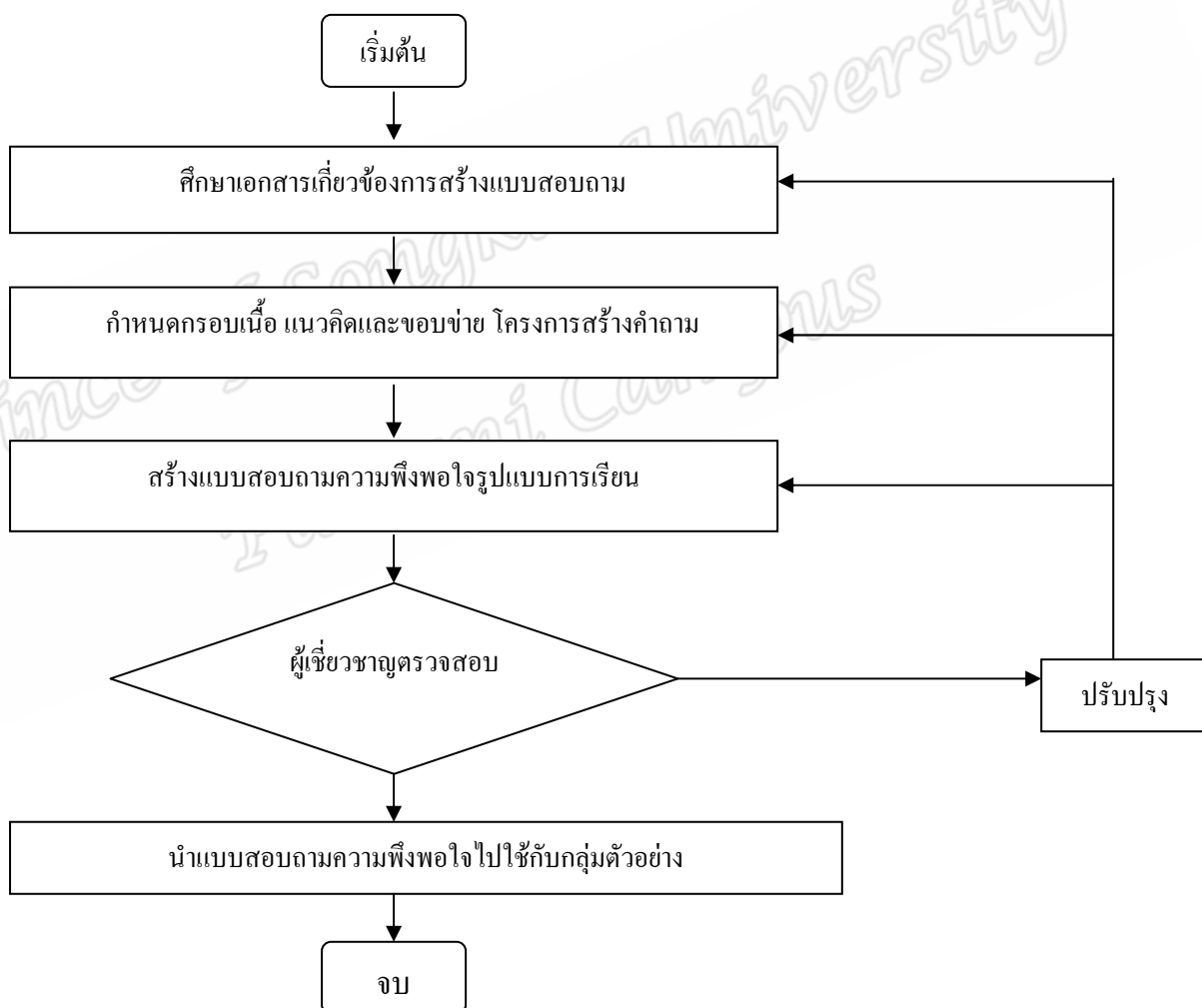
คะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

คะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

5.4.4 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อนำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5.4.5 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การศึกษาทางไกล สามารถสรุปได้ดังแผนผังดังนี้

ภาพประกอบ 8 แผนผังขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา

6. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย

6.1 ขั้นตอนการทดลอง

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงาน โดยนำหนังสือจากภาคเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ไปยังคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ซึ่งเป็นสถาบันที่ผู้วิจัยใช้ผู้เรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยอธิบาย บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนและบทบาทของผู้วิจัย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และเตรียมความพร้อมของตนเองในการวิจัยครั้งนี้

6.2 ขั้นตอนการทดลอง

1. ดำเนินการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) กับผู้เรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เรื่อง การศึกษาทางไกล นำผลการทดสอบที่ได้จากผู้เรียนแต่ละคนเก็บรวบรวม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบต่อไป
2. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำนวน 35 คน เรียนด้วยรูปแบบการเรียนที่พัฒนาตามรูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน
3. นักศึกษาทำการศึกษายทเรียนตามลำดับขั้นตอนของบนเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา เรื่อง การศึกษาทางไกล เป็นเวลา 12 ชั่วโมง โดยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลของการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยการสังเกต รวมทั้งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกำหนด ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Post-test) กับผู้เรียนกลุ่มที่ศึกษาอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

6.3 ขั้นตอนหลังการทดลอง

1. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากการสังเกตการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้ตามแบบวัดผล นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป
2. เก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานจากนักเรียนหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในชั่วโมงสุดท้าย

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา จากผู้เชี่ยวชาญโดยแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนนของผลการประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง	มีคุณภาพในระดับที่ยังต้องปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง	มีคุณภาพในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง	มีคุณภาพในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง	มีคุณภาพในระดับดี
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง	มีคุณภาพในระดับดีมาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1/) / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) ตามวิธีการของ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533: 129)

3. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการนำผลต่างคะแนนจากการทดสอบการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล มาเปรียบเทียบเพื่อหาความต่าง โดยใช้สถิติทดสอบค่า (t-test)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยพิจารณาจากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษามีต่อบทเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามความพึงพอใจ

7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วน คือ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย

1) การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามจากผลการพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 117) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
	$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด
	n	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เรื่อง การศึกษาทางไกล (Gronlund & Linn, 1990:250) คำนวณได้จากสูตร

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	p	หมายถึง	ค่าความยากง่ายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์
	R	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

3) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$D = \frac{R_U - R_L}{N/2}$$

เมื่อ	D	หมายถึง	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบถูกข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R_L	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบถูกข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้ (วาโร เฟิงส์วัสดี, 2544: 166)

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน เมื่อคิดเป็นร้อยละแล้วได้ไม่น้อยกว่า 80

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	หมายถึง	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ ในบทเรียน
	$\sum X$	หมายถึง ระหว่าง	คะแนนรวมของนักศึกษาที่ทำแบบทดสอบ เรียน
	A	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบทดสอบระหว่างเรียน
	N	หมายถึง	จำนวนนักเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
เมื่อคิดเป็นร้อยละแล้วได้ไม่น้อยกว่า 80

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	หมายถึง	ประสิทธิภาพของชุดการสอนในการ เปลี่ยนแปลง
	$\sum F$	หมายถึง	พฤติกรรมของนักเรียน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
	B	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	หมายถึง	จำนวนนักเรียน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (Walpole, 1983 : 27) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n หมายถึง จำนวนนักเรียนกลุ่มที่ศึกษา

2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Wapole, 1983: 39) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

ในกลุ่ม	เมื่อ	S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		$\sum X^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสองของทุกจำนวน
		$(\sum X)^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
		n	หมายถึง	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3) ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวนโดยใช้ ชนิดกลุ่มที่ศึกษาไม่เป็นอิสระแก่กัน (Dependent Sample) (Ferguson, 1976 : 167) โดยใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	กลุ่มที่ศึกษาหรือจำนวนคู่คะแนน